

Hinsides grænser Jenseits aller Grenzen

**OM
GRÆNSEOVERSKRIDENDE
MOBILITET
- UDFORDRINGER OG
CHANCER**

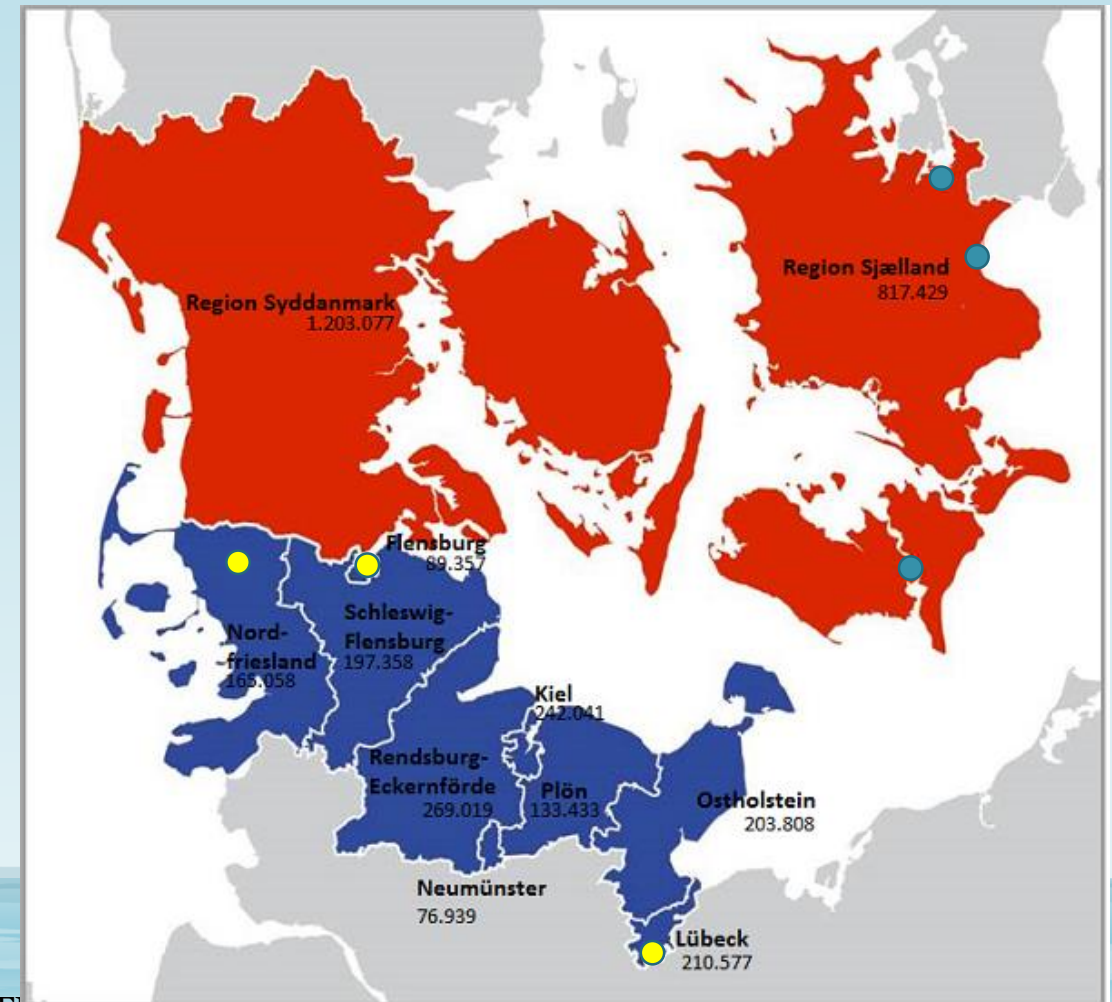
Medvirkende:
BQL Lübeck, BAW Niebüll, Multicenter Syd
Nykøbing F., PHK Køge, Europa-Universität
Flensburg, Roskilde Universitet, 14 danske og
tyske virksomheder

**ÜBER
GRENZÜBERSCHREITENDE
MOBILITÄT
- HERAUSFORDERUNGEN
UND CHANCEN**

Udgangspunkt: Erfaringer fra JUMP-projektet

Der Anlass: Erfahrungen aus den JUMP-Projekt

- JUMP: **J**obs gennem **u**dvexsling, **m**obilitet og **p**raksis (2016-2019)
- JUMP: **J**obs durch **A**ustausch, **M**obilität und **P**raxis (2016-2019)
 - Berufsausbildungs- und Qualifizierungsagentur Lübeck
 - Bildungs- und Arbeitswerkstatt Südtondern gGmbH
 - Europa-Universität Flensburg
 - Multicenter Syd Nykøbing F.
 - Produktionshøjskolen Klemmenstrupgård Køge
 - Roskilde Universitet.
- 14 danske og tyske virksomheder

Produktionsskoleelever

”Produktionsschüler*innen”

- Elever op til 25 år som ikke umiddelbart kan påbegynde en erhvervsuddannelse eller finde et job.
*Produktionsschüler*innen die nicht unmittelbar eine Berufsausbildung beginnen oder einen Job finden können*
- Produktionsskoler i Danmark er (endnu) selvstændige institutioner, som har et uddannelsessigte [Bildung].
 - Her tales om *elever* [Schüler].
 - Eleverne har ret og pligt til uddannelse. Eleverne får en uddannelsesydelse for at gå på produktionsskolen (2.600-6.100 DKR, 349-819 €).
 - Et bredere udbud af værksteder på skoler i Danmark: Musik, kreative fag (café, kunst, kultur, turisme), it, grafiske værksteder, m.m. Udfører opgaver for kommuner, m.fl. og kan til en vis grad sælge produkter.
- I Tyskland er ”produktionsskoler” uddannelsesinstitutioner med et stærkere arbejdsmarkedssigte.
 - Her tales om *deltagere* [Teilnehmer].
 - Skoler og uddannelsesindhold underlagt stærkere konkurrence og markedsvilkår: ”Projekter”. Sværere at lave produkter, som kan sælges på et marked.

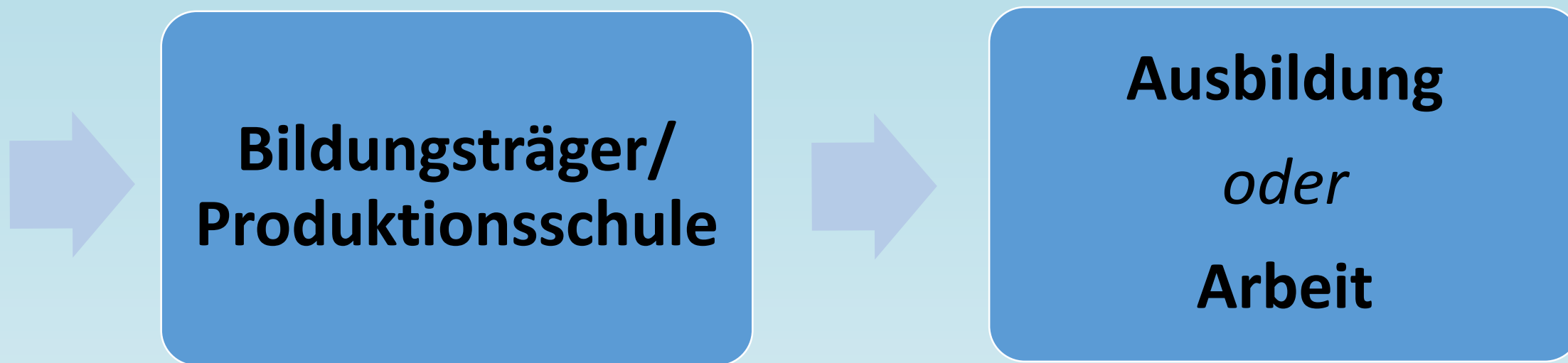
Mobilitet for produktionsskoleelever

Mobilität für Produktionsschüler*innen

- JUMP-projektets målgruppe er de mest udsatte unge i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet: Elever op til 25 år, som:
 - ikke kan komme ind på en kompetencegivende ungdomsuddannelse
 - ikke kan finde et arbejde
 - Mangel på praktikpladser i Danmark – trods begyndende mangel på arbejdskraft på nogle områder: Elektrikere, automekanikere, m.fl.
 - Flere unge er henvist til prekære job på arbejdsmarkedet: Kortvarig beskæftigelse, vikaransættelser, projektansættelser, ufrivillig deltidsansættelse, mindre tryghed, mindre løn,..
- Unge med de sværeste forudsætninger for grænseoverskridende mobilitet og udvikling af interkulturelle kompetencer
 - Udsatte unge er underrepræsenteret, når vi taler om mobilitet og udvikling af interkulturelle kompetencer, f.eks. i udvekslingsprogrammer
 - Der skal udvikles flere (kreative) metoder for at sikre, at det ikke kun er cremen af unge, som får reel mulighed for grænseoverskridende mobilitet
 - Hvad kan vi gøre for at øge den regionale mobilitet for de mest udsatte i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, dvs. udvikle et mere sammenhængende og inkluderende uddannelses- og arbejdsmarked, m.m.?

Mobilitet for produktionsskoleelever

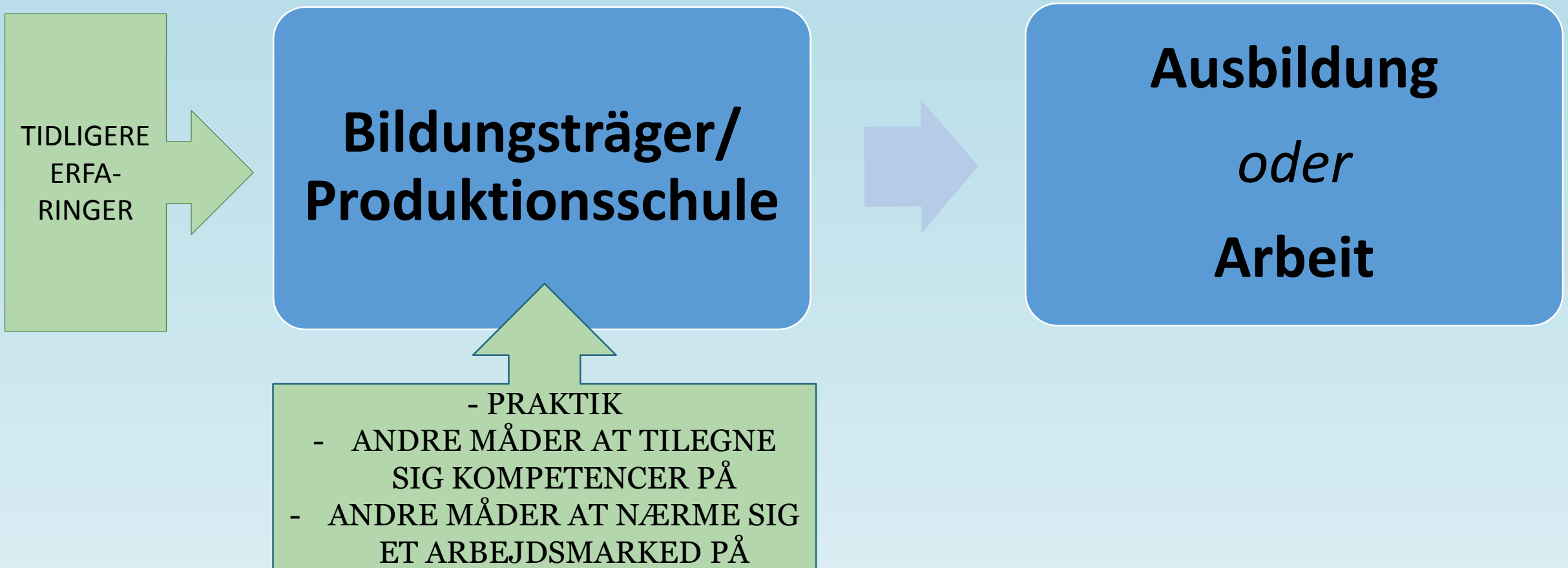
Mobilität für Produktionsschüler*innen

- Offentlig debat: Vi taler om mobilitet, efter at eleverne har afsluttet et produktionsskoleforløb
- Sjældent en lineær bevægelse fra folkeskole til produktionsskole til kompetencegivende uddannelse eller arbejde: Frafald fra erhvervsuddannelse, forskellige joberfaringer, misbrugsproblemer undervejs, m.m.

Mobilitet for produktionsskoleelever – **not that simple**

Mobilität für Produktionsschüler*innen – **nicht so einfach**

- Offentlig debat: Vi taler om mobilitet, efter at eleverne har afsluttet et produktionsskoleforløb
- Sjældent en lineær bevægelse fra folkeskole til produktionsskole til kompetencegivende uddannelse eller arbejde: Frafald fra erhvervsuddannelse, forskellige joberfaringer, misbrugsproblemer undervejs, m.m.

JUMP-projekt: Model- og metodeudvikling i forhold til kompetenceudvikling, arbejdsmarkedstilknytning og mobilitet på det regionale arbejdsmarked

JUMP-Projekt: Modell- und Methodenentwicklung in Bezug auf Kompetenzentwicklung, Arbeitsmarktanschluss und Mobilität auf dem regionalen Arbeitsmarkt

- **Inspirationsbesøg** på produktionsskoler i nabolandet
- **Inspirationsbesøg** på virksomheder i nabolandet
- **Praktikophold** på værksteder på produktionsskoler i nabolandet
- **Praktikophold** på virksomheder i nabolandet
 - Samarbejde med virksomheder om målrettet kompetenceudvikling – afsøgning af jobåbninger – evt. nye jobkonstruktioner i virksomhederne
- **Future camps** for danske og tyske produktionsskoleelever
- **Future camps** for danske og tyske produktionsskolelærere
- **Gennemførelse af ideer**, som lærere og elever udvikler på future camps
- **Modeller: Forskellige kombinationer** af inspirationsbesøg, future camps og praktikophold (forskellige modeller)
- **Efteruddannelse** for produktionsskolelærere

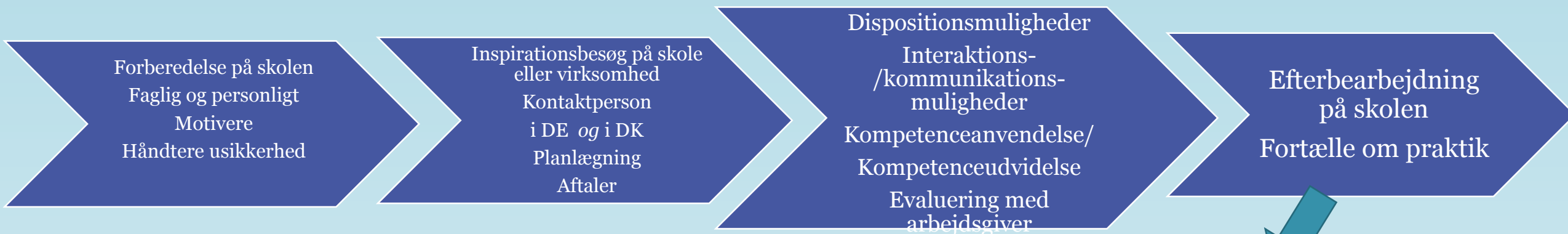
Praktik i nabolandet

- 1-2 ugers praktik
- Problemer med længerevarende praktik, som arbejdsgivere gerne vil have:
 - Økonomi, økonomiske problemer, transport, centralisering af uddannelsesinstitutioner, m.m.
- En stor beslutning, usikkerhed, risikofyldte overgange:
 - "Hvordan skal jeg klare mig, når jeg ikke kan sproget?"
 - "Kan jeg klare det arbejde, jeg skal lave?"
 - "Hvordan finder jeg hen til arbejdspladsen?"
 - "Hvor og hvordan får jeg noget at spise?"
 - "Hvad skal jeg lave i fritiden?"
 - "Kan jeg undvære min kæreste, min hund, min familie?"
- Hvilke erfaringer gør eleverne i deres praktik?

Praktik

Praktik:

- Praktik rummer potentiale til at udvide diskussionen og læringen på skolerne
 - Mere end ”kun” udveksling af fiduser til, hvordan praktiske problemer med praktik overvindes
 - = Øgede krav til skole og undervisere – samtidig med nedskæringer og færre elever
- Mere faglig og pædagogisk diskussion om, hvad det kræver at øge elevernes mobilitet gennem praktikophold i eget land og i udlandet på skoler og virksomheder
- Anknytningspunkter for læring: Kærlig-kritisk bearbejdning af eleverfaringer: Håndværk, sprog, produktion, kvalitet, brugerorientering, kundeservice, innovation/udvikling, arbejdets relevans, motivation, særlig interessant/uinteressant, syn på fremtidige muligheder, ...
- Vi arbejder på en lærebog, hvor vi præsenterer elevers mobilitetsfortællinger
 - Så de også bliver lærefortællinger for skoler og andre interesserede
 - [Mobilitätserzählungen und Lernerzählungen]

Forskellige former for samarbejde med virksomheder

Eksempel: Virksomhed med alsidige jobmuligheder

Én virksomhed:
Forskellige
jobfunktioner

Restaurantkøkken

Vandsport: Udlejning og vedligeholdelse af både, katamaraner, m.m.

Bed and Breakfast: Skifte sengetøj, gøre rent, m.m.

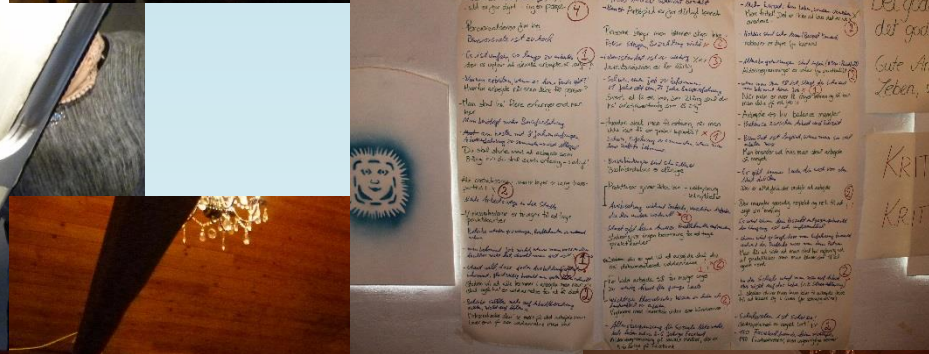

Reparation af sejl

Arbejdsgiveres motiver til at være med i JUMP-projektet

- Virksomheden har en alsidig, varieret produktion (i bred forstand), som giver eleverne mulighed for at prøve forskellige arbejdsopgaver og jobfunktioner
- Vanskeligheder med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft
- Bekymring over fremtidige rekrutteringsmuligheder på det regionale arbejdsmarked
 - Vil gerne afprøve bredere rekrutteringsstrategier
- Virksomhedens politik om at være en social ansvarlig virksomhed
 - Også et ansigt udadtil for virksomheden
- Gode relationer til uddannelsesinstitutionen: Tillid til skole og kontaktpersoner
 - Virksomheder kan være bekymret for, at det er professionelle ”sælgere” og ikke lærerne, som kender de unge, som virksomheden samarbejder med

Future camps: 1) Udvikling af elevers ideer og forslag, 2) praktiske workshop og 3) besøg

Elevers ide fra Future camp: Pop-up aktiviteter i samarbejde med virksomheder + egne pop-up aktiviteter

- *”Vi kan deltage i kortvarige aktiviteter, som virksomhederne i forvejen laver – eller nye aktiviteter”*
- *”Vi kan lave mad. Vi kan vise virksomhederne, hvad vi kan.”*
- *”Vi kan vise, at vi gerne vil arbejde.”*
- Inddrage eleverne i at pege på jobrelevante aktiviteter og jobfunktioner, som eleverne finder værdifulde og er motiveret for
- Nicht so einfach:
 - Tidligere erfaringer med at finde et job og gennemføre uddannelse (nederlag, frafald, m.m.)
 - Skepsis over for om der er muligheder på arbejdsmarkedet for dem (føler sig ”marginaliserede”, er på en skole, som få kender (i Tyskland) eller som ikke har et godt ry blandt unge)
 - Blandede erfaringer med arbejdsmarkedet – eller har aldrig været på en arbejdsplads
 - Drømme om arbejde kan blive tilsidesat: Usikker på om de kan gennemføre uddannelsen
 - Ikke vant til at deres synspunkter bliver taget alvorligt – eller at de har et reelt (med)ansvar, når der træffes beslutninger om deres fremtid
- Men – det giver lovende resultater (også) for de mest udsatte på arbejdsmarkedet:
 - at tilrettelægge læreprocesser hvor elever tages alvorligt
 - og hvor vi kan arbejde fleksibelt med forskellige modeller for grænseoverskridende mobilitet, uddannelse og praktik

Gennemførelse af ide fra Future camp: Pop-up aktivitet: Deltagelse i et 3- dages marked i samarbejde med to virksomheder og lokal handelsstandsforening

Events: På cykel langs den dansk-tyske grænse

Besøge virksomheder, produktionsskoler, m.m.

Forskellige modeller

Eksempel
på model

Pop-up i samarbejde
med virksomhed

Future camp

Arbejde med
elever fra det
andet land
Andre typer
arbejde
Ideer fra elever
og lærere
...

Virksomhedsbesøg

Praktik

Udvikle nye områder hvor eleverne kan deltage i etablering beskæftigelses- og jobområder: Flere forsøg, eksperimenter - også i samarbejde med virksomheder

- **JUMP-projektet aktuelt: Særlig fokus på forskellige former for turisme, som udvikler sig i disse år, bl.a. bæredygtig turisme:**
 - Cykelturisme
 - Agriturisme
 - Økoturisme
 - Landboturisme
 - Bed & breakfast
 - Lystfiskerturisme
 - Events, f.eks. for krydstogtturisme
- **Upcycling / recycling** – Stigning inden for området *cirkulær økonomi* med nye eller udvidede beskæftigelsesområder
- ...
- **Der skal mere fokus på områder, hvor der er et potentiale for udvikling**
- **Strategisk satsning med samarbejde mellem regionale myndigheder, brancher, arbejdsmarkedsorganisationer og dedikerede skoler er det desværre småt med**

Invitation til JUMP-midtvejs konference

den 30. november i Niebüll

Bildungs- und Arbeitswerkstatt Südtondern
Peersweg 20, Niebüll

Kontakt:

Marion Naumann
BQL, Lübeck
marion.naumann@bq-luebeck.de

Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit

Tak for opmærksomheden